

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken postai szétküld:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 „	Fél évre . . . 7 „
Negyed évre . . . 3 „	Negyed évre . . . 3.50
Egy hónapra . . . 1 „	Egy hónapra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzeket a kiadás körül panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat b. petit sor egyszer . . . 6 kr Belső díj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 Nyitól sor . . . 15

Szerkesztőség:

Az arad-ecsanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismertetéstől fogadjunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Olasz borok versenye.

Arad, augusztus 26.

Holnap, augusztus 27-én lép életbe a hirhede vált borklauzula, vagyis az olaszországi boroknak oly kedvezményes vámkezelése, mely e cikket saját terményünk ellenében versenyképesse teszi.

Ugyanis a múlt év végén Olaszországgal kötött kereskedelmi és hajózási szerződés B tarifájához tartozó zárjegyzőkönyv III. 5. pontjában ki van kötve, hogy az esetben, ha Olaszország ama vámszerződés tartama alatt az Ausztria és Magyarországból bevitt borok vámját 5 frank és 77 cmre vagy azon alól szállítja le, viszont Ausztria-Magyarország is kötelezi magát a hordóba szállított olasz borokat, akár száraz uton, akár tengeren érkeznek, 100 kilogrammonként 3 frt 20 krnyi vámtétellel a határon át bocsátani.

Ezen záradéknak a szerződésbe történt iktatása alkalmával igen valószínűnek látszott, hogy az valaha életbe léphessen, legalább a hazai bortermelőink aggságai ellenében a kereskedelem érdekeit sokkal jobban szívükön viselő szaklapok többször és a csalhatatlanság fensőbbiségével bizonyították, hogy Olaszországnak soha sem álland érdekében ama záradék előfeltételét — boraink vámjának 5 frank 77 cmre való leszállítását — teljesíteni s így az nem is bir gyakorlati jelentőséggel.

A nem várt eset bekövetkezett; Olaszország értesítette annak rendje és módja szerint kormányunkat, hogy a clausula feltételeit az osztrák-magyar borokkal

szemben teljesítette s kéri annak végrehajtását az olaszországi borokra nézve is.

A kormány minden lehető megtett, hogy az olasz borok inváziójának sújtó hatását az amugy is élet-halál közt vergődő magyar bortermelés felől elhárítsa. Így minden egyes Olaszországból érkező küldeménynek származási bizonyítvánnyal kell birnia; azonkívül korlátozva van a kedvezményes borok termőhelye, szorosan meghatározva azok minősége testre, szesztartalomra, eredetre nézve, úgy hogy már is hire jár, mikép az olasz kormány kárterítési pert készül a magyar kormány nyakába akasztani, amiért a pugliai borokra keverten és tartányokban nem akarja a kedvezményes 3 frt 20 kros vám-díjtételt kiterjeszteni.

Mindezen intézkedések nem fogják megakadályozni azt, hogy az olasz borok a felvont zsillipeken át legalább egy időre el ne áraszák piacainkat és le ne szorítsák saját boraink árát, amint hogy ez már be is következett, mielőtt az első szállítmányok tényleg beerkeztek volna. De ha meg is engedjük, hogy az olasz borok versenye saját boraink árára és így a termelésre is nyomasztólag fog hatni, közelebből tekintve a dolgot, nem oly nagy mégsem a veszedelem ezen oldalról, mint azt az olyan könnyen halálos rémületbe eső termelőink jajveszékeléseiből következtetnünk kellene.

Először is saját termelésünknek a piaczképes borokat illetőleg csaknem teljes megsemmisülése következtében oly magasra szöktek a borárak, amilyeneket a fogyasztás nálunk el nem viselhet, úgy hogy vízzel való higitás, vagy teljes ha-

misítás által kellett a piacnak az árut minőségileg annyira devalváltnia, hogy a fogyasztók számára megvásárolhatóvá tegye. Ezek a tulcsigázott, természetellenes és a cikk meghamisításához vezető árak állandóan úgy sem tarthatták volna magukat, és habár meg is engedjük, hogy az olasz borok versenye le fogja szállítani meglevő készleteink árát, nem fog ez mégis oly mértékben történni, hogy a jövőbeli termelés jövedelmezően ki ne fizesse a szőlők rekonstrukciójára és fentartására fordítandó költségeket.

Azután azt sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a magyarországi bortermelés az olasz borok segítsége nélkül rövid idő alatt válságos helyzetbe jut anélkül, hogy ebből a termelésre bármilyen haszon is hárult volna. Tény ugyanis, hogy 5—6 év leforgása előtt elpusztult szőlőhegyeink egyáltalában nem fognak számbevehető mennyiségű bort termelni, s 10 év előtt semmi esetre sem többet, mint a mennyit a gyöngye minőségű és tisztán alig ichtó olasz borokénál tetemesen magasabb árak mellett a legközelebbi vidék helyi fogyasztása föl nem használ; tíz év múlva pedig az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződés úgy is lejár, s akkor mindig marad idő és alkalom — ha szükség lesz rá — azt a hazai bortermelés érdekében megváltoztatni.

Még más körülmények is közbejátszhatnak különben arra nézve, hogy az olasz borok versenye a magyar bortermelésre nézve kevésbé káros befolyást gyakoroljon, mint a minőtől egyelőre felni lehetne. Mert bár igaz, hogy az

TARCA.

— Augusztus 27. —

A hőség okai és következményei.

— Egy kis aktuális tudomány. —

E közelmúlt napok rendkívüli forrósága, a mely emberemlékezetet meghaladónak mondható és sok áldozatot is követelt, azt a kérdést vetette fel, hogy vajon változott-e és mennyiben éghajlatunk; mily okok idézhetik ezt elő és mily következményeket vonhat ez maga után. Azt felesleges bizonyítani, hogy ily éghajlati változások csak hosszú idő alatt történnek. Tudjuk, hogy Szibéria jégmezsein pálma-erdők és forró éghajlat alatt élő állatok maradványai találtak. Déli vidéken elleuben hyperboraikus lények maradványai találhatók oly mennyiségben, hogy azok véletlen előjövételére gondolni sem lehet.

A mi éghajlatunk is ily változás alatt áll. Ugy látszik, hogy folytonosan ez a merikai viszonyok felé közeledünk. Voltak oly teleink, a melyek bátran versenyeshettek az ujvilágéival és a mostani türehtelen nyár is egészen amerikai jellegű. Ez nem meleg nyári levegő többé, hanem egy óriási kemence izzó, perzselő hősége, a melyet a Sahara samumjának tulajdonítanak, a melynek hatása most egész Európáig terjed. A telek szigorúságát pedig a gletserek terjedéséből magyarázzák.

E tűnemények okai tulajdonképen a napra vezethetők vissza s a rajta végbemenő változásokra.

Nem lesz tehát felesleges a nap lényegét illető megjegyzéseket, tenni. Az első eredményesebb kísérletek a távcső feltalálásával kezdődnek, de a legnagyobb haladás a szinképelemzés folytán történt. Már előbb is tudták, hogy a nap 350 000-szer nagyobb, mint földünk, és hogy 800-szor nagyobb a súlya, mint összes bolygóé, és hogy ezen óriási tömege kényszeríti őket a körülré való keringésre. Tudjuk, hogy a földnek a naptól való távolsága 20 millió mérföld. De csak a szinképelemzés folytán ismerték fel a napban végbemenő jelenségeket, a melytől aztán a földre való hatása függ.

Egy erős nagyító csővel fekete pontok láthatók a nap tányerán, a melyek napfoltoknak nevezetnek. Ezek nagy mennyiségben jelennek meg és alakjuk a legfeltűnőbb változásokat mutatják. Kétféle ily foltok vannak. Olyanok, a melyek pillanatnyira tűnnek fel és olyanok a melyek állandók. Ezen foltok gyakran nagyobbak a földnél. Schvabe csillagász 1850-ben Dessauban oly napfoltot figyelt meg, a melynek átmérője 30 2000 mérföld volt. Ezenkívül a napon még 2 más rendkívüli jelenség tapasztalható: a korona és a protuberanciák. A korona azt a vakító dicskört jelenti, a mely a napot ezer és ezer mérföldnyire körülvéveszi.

E dicskört itt-ott óriási vörös lángnyelvek törnek keresztül, a protuberanciák. Ezek a lángnyelvek a nap tűzének fellebbanásai, melyek sohse pihennek s azt mutatják, hogy a napban minden a legnagyobb forrongásban van, akár a földön a kaos korában. A föld sorsa azon pillanathban lesz megpecsételve, midőn a nap jelen gáznemű állapotából szilárd állapotba megy át, mint mai nap földünk.

E kitörések okozói az emberiséget gyöttrő nagy melegeknek.

Az idén a protuberanciák jobban dühöngtek. A napban forradalom van, egy vulkánikus kitörés a másikat követi, s forrósága kegyetlen erővel zúdul a földre. Ez az oka az idei abnormis időjárásnak. A nap félelmes dāmon gyanánt mutatta be magát.

Ha már amerikai idők van, délies szélös építkezésre volna szükség.

Az idei nyáron egy ily villa valóságos enyhülés lett volna, míg mi mostani lakásaink sokszor lefőzik a velencei olomkamrákat is.

A napszúrás átká is aktuális lett. A napszúrás nem egyéb, mint hogy a koncentrált napsugarak az emberi fő egy pontjára esnek, s ott oly hőfokot idéznek elő, hogy az alatta fekvő agyvelő forni kezd.

A napszúrás ellen legjobban úgy védekezünk, ha fehér kalapot használ az ember, széles lemezzel, továbbá, ha állva nem marad a napon, mert be van bizonyítva, hogy moz-

olaszországi termelési viszonyok sokkalta kedvezőbbek és olcsóbbak, mint a magyarországiak, de viszont az olasz bor is sokkal silányabb, mint a nemesebb magyar bor, s a 3 frt 20 kr behozatali vám-tétel még mindig elég magas ahhoz, hogy asztali borainkat ár- és kelendőség dolgában háttérbe ne szorítsák. Azonkívül pedig Olaszországra épp úgy bekövetkezhetik — sőt alig képzelhető, hogy be ne következzenek — a filloxéra veszedelme, mint a hogy bekövetkezett Magyarországnak lassanként minden fontosabb bortermelő vidékére, s mint a hogy beütött éppen most Franciaországban a champagnei borok termő vidékén, hol a szőlők a meszes talajon a hamaros helyreállítás reménye nélkül rohamosan pusztulnak. Végül még az is megfontolandó, hogy az olasz borok jelenlegi olcsó ára az ott felhalmozódott több évi óriási készletek folytán állott elő, mely ama készletek fogytával szükségképen ismét emelkedni fog.

Nincs hát egyelőre okuk bortermelőinknek, kik a rekonstrukció költséges, uttörő munkáját végzik, attól félniök, hogy az olasz borok versenye fáradozásaik sikerét kockáztatni fogja. Végezzék nyugodtan dicséretes buzgalom- és áldozatkész vállalkozással megkezdett munkájukat, s ha a gondviselés gerezdekkel rakja meg ismét az elpusztult lejtőket, ne legyen aggodásuk a felett, hogy a magyarádi vagy ménesi bort leszorítsa a magyar ember asztaláról a pugliai lőre.

Belföld.

A bank aranyvásárlásai.

Az osztrák-magyar bank a valutatörvények életbe lépése, tehát augusztus 11-ke óta összesen 5-7 millió frt aranyat vásárolt, vagyis körülbelül 11 és fél millió koronát. Ebből az összegből a bécsi főintézetre mintegy 4-7 millió, a budapesti főintézetre valamivel több, mint egy millió frt esik. Budapesten hátráltatta az aranyrudak vásárlását az, hogy a fémjelzőintézet nem volt teljesen berendezve erre a célra, de most már segített ezen a pénzügyminiszter és így valószínűleg itt is nagyobb lesz az aranyvásárlás.

Lukács György †

— augusztus 26.

Mint az „Aradi Közlöny” tegnap táviratban hozta, Lukács György államtitkár meghalt Salzerbadon.

Egy derék, becsületes munkást, a haza hű fiát, a magyar közélet oszlopos tagját terítette benne ravatalra a halál. Egész élete a dologtevésnek volt szánva, minden törekvése, munkálkodása a magyar államiség szolgálatának volt szentelve.

Lukács György, a belügyminisztérium második államtitkára halálával nagy veszteség éri azt az igaz magyar politikát, mely az állameszme megerősítésén, a magyar állam modernizálásán dolgozik s a mely e célért nem a hangzatos frázishajhászattal, hanem a komoly, bár csendes munka árán akarja elérni. A csendes államférfiak egyike volt. Azok közé tartozott, a kiket a nagy közönség alig ismer, a kinek emlékét azonban egy hosszú élet szünetlen munkálkodása őrzi meg az utókornak. Nagy kort élt s alkalma volt nemcsak figyelemmel kísérhetni azt a processzust, melylyel a magyar közigazgatás e modern követelmények kielégítése felé törekedett, de módjában állott e processzusra hathatósan be is folynia. Világéletében a kötelességek embere volt. Most, hogy örök pihenőre tért, a kegyeletos megemlékezés veszi szárnyára nevét.

A szakadatlan munka után legyen része az örök békeességben!

Lukács György 1816-ban Nagyváradon született. A régi, híres erdélyi Lukács-családból származott, a mely a magyarságnak sok jeles bajnokával büszkélkedhetik. Testvére Szilágyi Dezsőnek édes anyja, s így a megboldogult az igazságügyminiszternek nagybátyja volt.

Jogi tanulmányait a nagyváradai jogakadémia végezte s 1839-ben a királyi táblára ment joggyakornoknak. 1841-ben ügyvédi oklevelet szerzett és 1848-ig Nagyváradon ügyvédeskedett. Nagy szerepe volt Biharmegye közéletében és sűrűn dolgoztatott Kossuth „Pesti Hírlap”-jába.

1848-ban Szemerere Bertalan a belügyminisztériumba miniszteri titkárrá nevezte ki s a megyei osztály vezetését rábízta. Ama kevés hivatalnok közé tartozott, kik a kormányt Debreczenbe követték, s a szabadságharcz leveretéseig folytonosan szolgálatban maradt.

A világsi fegyverletétel után a magyar kormány feloszlott s Lukács György megint Nagyváradra ment gyakorló ügyvédnek. Mikor az abszolút kormány az ügyvédi praxist a maga beleegyezésétől tette függővé, Lukács, a ki a kormánytól nem akart semmit sem kérni, a magánéletbe vonult vissza.

1861-ig csendes visszavonultságban élt. Ekkor azonban polgártársai bizalma Nagyvárad polgármesteri székébe ültette, néhány héttel később pedig a nagyváradai választókerület képviselői mandátumát ruházta rája.

A provizorium bukásával, mikor az alkotmányos tisztviselők abdikáltak, Lukács György is lemondott, s ismét ügyvédi irodát nyitott. 1865-ben megint képviselőnek választották, 1867-ben pedig a polgármesteri tisztelet ismét rábízta. 1875-ig meg is maradt ez állásában, ekkor azonban Tisza Kálmán meghívta a belügyminisztériumba s számára új miniszteri tanácsosi állást kreált. A megyei ügyeket vezette ez uttal is, de sok más bizottságnak is elnöke, előadója, tagja lett. A törvényhatósági és közügyi hivatalnokok fegyelmi ügyeit elintéző fegyelmi bizottságnak is ő lett 1877-ben elnöke. 1879-ben Szegedre az árvíz idejére kormánybiztosnak küldött ki. E tisztségben elérte eredményei jutalmát, ő Felsége a király a Szent-István rend kis keresztjével tüntette ki.

1885-ben valóságos államtitkárrá lett s a megyei ügyeken kívül a személyi ügyeket is vezette.

A belügyminisztériumban tisztelték is, szerették is. Ügybuzgalma, lelkiismerete tantoríthatatlan volt, s szorgalma is valóságos példaszámba ment. Mindig munkánál volt, s az utóbbi időben csakis betegsége hátráltatta a dolgozásban.

Az elhunyt államtitkár betegségről a következőket jelentjük:

Lukács György már hosszabb idő óta szenvedett hólyagbajban. Ennek orvoslására Salzerbadba utazott, hol azonban betegsége nagyon komoly jelleget öltvén, műtétet kellett rajta végezni. Ez azonban már nem segített rajta s a Bécsből meghívott orvostanár is csak az esetre remélt javulást, ha a beteget el nem hagyja ereje. Az agg államtitkár azonban hosszas betegsége és a rajta végbevitt műtét nagyon elgyengítették, úgy hogy tegnap már nem volt semmi remény felépüléséhez. Ereje folyton hanyatlott s végre délután 2 órakor tüdőszélhűdés következtében beállott a halál, mely rá nézve megváltás volt hosszas és kínos szenvedéseitől.

Külföld.

Szerbiai párturódások.

Negotinból és Bjelopotokból azt jelentik, hogy a liberálisok zavarognak; ennek következtében a belügyminiszter szigorú vizsgálatot rendelt el. Bjelopotokban a liberálisok állítólag megtámadták Radosa vlyjevics képviselő házat.

Gruics Száva tábornok beadta lemondását; kijelenti, hogy multja tiltja neki, hogy liberális kormány alatt diplomáciai állást foglaljon el.

Hir szerint Garasanin a radikálisokkal és a haladókkal akar egyesülni a regenség ellen és a liberálisok ellen, kiknek uralmát meg akarja akadályozni.

A német katonai javaslat.

Mint a „Nationalzeitung” megbízható forrásból értesül, a német katonai törvényjavaslat tartalma immár meg van állapítva, de még kérdéses, vajjon már az 1892/93-iki, vagy csak

gás közben a legnagyobb meleg sem árt. Ezért is a katonáknál csak akkor fordulnak elő hasonló esetek, ha a menetelés megáll, a mikor a szegény elgyötört hadfiak tüzeitjával dőlnek ki a sorból. Legveszélyesebb, sőt rendszeren halálos a napszúrás az alkohol által szétrombolt szervezetű emberekre nézve.

A hőség oly mérvre, minőt az utóbbi napokban átéltünk, valóságos istencsapása. Most már száll csendesen alá a termométer, dacára annak, hogy még most is abnormisan magas. De a helyzet bármily csekély enyhülése is áldás. A forróság tetőpontján túl vagyunk, s egy hatalmas zivatar bizonyára pokolba söpri ezt az egész rettenetes kánikulát, melyet különbeni jótévőnk, a fenséges nap ördögi szélsője hozott ránk.

Spextator.

Csevegés a hölgyeknek.

— Divatlevél. —

Ha nincs ellenvetésük, kedves hölgyeim, úgy folytassuk a már legutóbb megkezdett beszélgetésünket. Hisz még sok oly aprólkos dolog van, a mely nagy szerepet játszik a divatban és a melyekről még nem tettem említést.

Itt van p. o. a harisnya és a cipő, a melyekre egy elegáns hölgy éppen oly nagy gon-

dot fordít, mint toálett-jére. Nem felesleges tehát tudnunk, hogy még ma is a fekete selyem-harisnya a legdivatosabb s legelegánsabb, bár most e téren is némi újítással és változással találkozunk, azzal t. i., hogy most kis himzett, vagy beleszótt, színes mintákkal élénkítik e monoton színt. Így pl. az apró selyem pontok vagy csillagok, félhold, egyes kis virágok igen jól állanak a harisnyán. A carreaux-minta is divatos, de csupán férfi-harisnyánál. E kis minták színeinek természetesen meg kell felelni a toálett színének.

A mi a cipőket illeti, a párisi cipészek egész kis revolúciót terveztek a fekete lakk-cipő, a párisi hölgyek emedeklarált kedvence ellen. Ugyanis, először csábítóan szép kis fekete-kivágott atlasz-czipőcskéket helyeztek kirakataikba, majd világosakat, mint galambszürkét, drappot és sötétebb szürkét, sőt fehér bőrből készített kivágott topánokat is és ezekkel akarták jelezni a lakk-czipők „mult idejét”; de midőn látták, hogy mindez nem képes a lakk-cipő hitelét megingatni, egy utolsó kísérletet tettek, t. i. kijelentették, hogy mint a bál-i öltözékeknek, úgy a promenádé toálett-nél is, színre nézve teljes összhangban kell lennie a chassessure-nek a toálett-vel, s e célra kis színes atlasz félcipőket készítettek. Ez az újítás persze megbukott, a mennyiben az elegancia

hallani sem akart róla s így maradt ismét divatos és elegáns a fekete angol sarku lakk-czipőcske, világos bőrtopánkával felváltva, az atlasz-czipők pedig megtartották uralmukat a bálteremben, a hounét már néhány évig száműzve voltak.

Hogy a jupons-ok mily nagy szerepet játszottak az ideai szezonban, azt tudjuk s hogy ezt csupán az uszálynak köszönhetik, az sem újság előttünk; bár máskor is nagy gondot fordítottak rá, de a mi kiállítását illeti, az még sem volt oly diszes, mondhatni pazar, mert az idén a legdrágább és legnehezebb selyem-kelméket dolgozták fel e célra s a diszt is drága csipke és szalag képezték. Megjegyzem, hogy az utóbbi időben az elegancia ismét divatba hozta a fehér battiszi-jupons-okat, melyeket ajour-himzés, csipke-szél vagy betét, kis keskeny szegélyek és szalag-diszizenek. Ez még pazarabb viselet az előbbinél, de egyszersmind izlésesebb, szebb és elegánsabb is.

A színes selyem vállfűző is kezd ismét divatba jönni, miután jelenleg már a fehérnemű sem színes battiszt-ból, sem selyemből nem készítik. Ezt ma már nem hordja az „elegancia”, de roppant luxust űznek hölgyeink az ily legfinomabb vászonból vagy battisztból készült fehérneműnél a csipke- és himzett diszekben, valamint az ajour kézi himzéseken

az 1893/94-iki birodalomgyűlési ülészakban nyújtják-e be. A javaslat tartalmára vonatkozólag megerősítik a hirt, hogy a kétévi szolgálati időt nem a törvény útján fogják behozni, azonban lényegesen csökkenteni fogják a gyalogszatoknál a szolgálati időt, hogy ez uton az újonczjutalék nagyobb mérvű besorozását érhessek el. Az utóbbit oly nagy mértékben tervezik, hogy a békelétszám fölemelését tétellezi föl. A szolgálatidőnek a gyalogszatoknál való leszállítása és a békelétszám fölemelésének mérve a költségvetés összegétől függne.

A kolera közeledik.

— augusztus 26.

A Hamburgból érkezett hivatalos uton is megerősített ama hírekkel szemben, hogy ott a kolera járványszerűleg lépett föl, Budapest fő- és székváros tanácsa elrendelte, hogy a vendégfogadó-tulajdonosok ezentul nemcsak az Oroszországból, hanem Németországból is különösen Hamburg vidékéről érkező utasokat is kötelesek a rendőrségnél bejelenteni, a mely viszont a tisztai főorvosi hivatalnál tesz jelentést, hogy esetleg az óvó rendszabályok azonnal foganatosíthatók legyenek.

Pozsonyban, mint sürgönyzik, számos kolera nosztrasz eset történt; e miatt a rendőrség szigorúan ellenőrizteti a házakat, vajjon a dezinfekciót kellően alkalmazzák-e.

A kolera jelenlegi állását a következő táviratok jelzik:

Bécs, aug. 25. Berli magánjelentések szerint ott is történt hét koleraeset. Hivatalos jelentés még nem érkezett.

Kolisko Sándor dr., a bécsi egyetemen a kir. bonczitani intézet vezetője, egy kiváló szakférfi, ki jeleuleg a gyomor- és bélhurutbakteriumok kutatásával van megbízva, ama híresztelésekkel szemben, hogy Bécsben néhány koleraeset lett volna, melyeket azonban eltussoltak, kijelenti, hogy Bécsben az egészségi állapot éppenséggel kitünő, sőt a nagy forróságot tekintve, fényesnek mondható.

Köln, aug. 25. Ma éjjel egy halálos koleraeset és két betegség történt. Az elhunyt holttestét azonnal elégették. A főpályaudvaron állandó egészségügyi szolgálatot rendeztek be, hogy nemcsak a Hamburgból, de a Franciaországba érkező utasokat is megvizsgálják.

A halálkocsi-közlekedést Hamburg és Frankfurt között, valamint Hamburg és Berlin között beszüntették.

Berlin, aug. 25. A Hamburgból érkező utasok ellenőrzése az itteni pályaudvarokon igen szigorú. A kocsiakat Hamburgban bezárják és zárva is tartják, hogy a közbeneső álmásokon senki sem szállhason be. Minden egyes utast jól megvizsgálják és a máhakat megfertőztelenítés céljából visszatartják.

Ma különben minden elővigyázat dacára magában Berlinben is történt koleraeset.

A színes csokor- és szalag-dísz szintén igen kedvelt.

A szalag egyáltalán mindenütt nagy szerepet játszik. Nemcsak az öltözékeknél, kalapoknál és ernyőknél, hanem még a jelenlegi hajviseletnél is, melynél a bársony- vagy szalag-csokor viselete igen elterjedt; de nemcsak alkalomszerű estélyi, vagy más ily toáletteknél, hanem saját otthonukban is viselik ezt a fiatal lányok és hölgyek s mondhatom, bájosabb, kedvesebb hajéket nem is választhattak volna.

A „divat-hölgyek” legújabb szeszélye az, hogy legyezőket ma már nem hordanak s azt teljesen ki akarják küszöbölni, azt állítván, hogy ez igen „falusias” és „kisvárosias” jellegű kölcsönöz. No már most kedves hölgyeim, a jelenlegi időjárás mellett nem tudom, hogy mire pályáznánk inkább, a „divatos” vagy a „falusi” jelzőre? Én azt hiszem, hölgyeim, eltűnjük mi ez utóbbit is, s ha szavazásra kerülne a dolog, könnyen legyőznénk e „reformátorokat”. Gondolják meg csak, mit csinálnának a bálteremben, mit a színházban, szóval, miként nélkülözhetnénk a legyezőt, melynek oly sok jótékony és kedves szerepe van.

G y M t.

lera eset. Egy ma elhunyt asszonynál ugyanis a kezelő orvos a halál oka gyanánt ázsiai kolera-t konstatait. Az azonnal megindított bakteorologikus vizsgálat eredményét még nem tették közzé.

Hamburgi magánjelentések nagy felháborodással konstataitják, hogy a titkolódzó még folyvást tart. Félhivatalos részről azt állították, hogy a járvány kitörésétől tegnap délig csak 75 ember halt meg; ez hamis állítás, mert legalábbis három százan haltak meg. Be van bizonyítva, hogy az ázsiai kolera már 14 nap óta uralkodik Hamburgban, de egyszerűen eltitkolták.

Koch tanár egyelőre Hamburgban marad az egészségügyi intézkedések ellenőrzésére. Koch azt ajánlja, hogy a Hamburgból közlekedő vonatok számát szállítsák le. Azt is állítja Koch tanár, hogy a betegedések és halálások száma, tekintve, hogy Hamburgnak félmillió lakosa van, nem nagyon tetemes, ellenben több kolerabetegedés rohamos lefolyása aggasztó.

Hamburg, aug. 25. A kolera folyton nagyobb mérvet ölt. A katonaságot elhelyezték a városból. A kórházak nem képesek befogadni a sok beteget, azért is azokat a kasszárnyakban helyezik el. Tegnap 56 ember halt meg kolera-ban. A hajózást beszüntették. A rendes hamburgi hajók, miután már Északamerika is elrendelte a vesztetést, angol kikötőkből fognak elindulni, a nélkül, hogy Hamburgot érintenék. Utasokat egyáltalán nem vesznek fel a hajók a fedélzetre, árukat csak az angol kikötőben vesznek fel.

Paris, aug. 25. Utóbbi napokban több ázsiai koleraesetet konstataitak.

Antwerpen, aug. 25. A „Larissa” gőzöst a balpartra vontatták, mert fedélzetén koleras betegek voltak. Gondoskodtak a legkörményesebb óvintézkedésekről.

Tanügy. Értesítés.

A vezetésünk alatti orthophonics-intézetben, mely hazánkban első s eddig egyedül álló ilyenmü intézet, f. évi szeptember hó 15-én új kurzus nyílik meg hibás beszédűek számára.

Felvételnek dadogók, hebegők, selypítő, továbbá oly fogyatékosok, kik a beszédet bár bírják, de beállott megsikertülés folytán annak elvesztésével fenyegetvők, valamint más kiejtési hibában szenvedők, és pedig úgy gyermekek mint felnőttek egyének.

Ezen intézetben a beszéd hibáiban szenvedők kezelése két oldalú, u. m.: therapeutikus (orvosi) és didacticus (nevelő, tanító). A therapeutikus kezelés a beszéd szervezet s általában a test azon kóros állapotaival foglalkozik, melyek a beszéd-szervezet helyes működésének akadályai. Mig ellenben a didacticai kezelés oda irányul, hogy a hibás beszéd tanulja meg előbb az egyes szóhangok helyes kiejtését, azután a szóhangoknak szókka való kapcsolását, a helyes tagolást, hangsúlyozást stb.

A kezelés időtartama a fogyatékoság különböző neme és foka szerint 3–10 hónapig terjed s naponként csak 1–2 órát igényelvén, a kezelés alatt levőt napi teendőiben lényegesen nem zavarja.

Szegyenlősök külön órákat kaphatnak. Az intézet Arad az. kir. város iskolaszékének közvetlen felügyelete alatt áll.

Megkeresések „Aradi orthophonics-intézet” czim alá intézendők.

Írásbeli tudakozódásokra csak az esetben adunk választ, ha ahhoz egy ötkrajczáros levélbéllyeg csatoltatik.

Aradon, 1892. augusztus 20.

Székelly I. dr.,
a gégebajok orvosa, az
intézet orvosi vezetője.

Roboz József,
az aradvárosi községi
szék-néma-iskola igazgatója,
az intézet paedagogiai
vezetője.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 761.5 mm., délután 9 órakor 760.9 mm. Hőmérséklet: reggel 7 órakor C° + 22.3, délután 2 órakor C° + 27.5. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor DK. 5, délután 2 órakor N. 4. Felhőzet: reggel félborult, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Kimaradási engedély.

— Apróság. —

Nem Aradon történt meg ez a mulatságos eset, hanem egy közeli városkában hol a hivatalnokok legfelsőbb helyről, az asszonytól magától kapnak kimaradási engedélyt.

Ez az engedély éjfélig szól s az az ellen vétőket borzasztóan szokta megbüntetni a házi zsarnok. Nagy keletjük lehet ezeknek az engedélyeknek, mert blankettákat is csináltattak hozzá, melyeket aztán időről-időre ki szokott tölteni a detronizálhatlan zsarnok.

Csapó bátyánkat tüvé tette a városi kézbesítő egy nagy levéllel. Hivatalban nincs, a rendes söröző helyen sem találta a kézbesítő elvitte hát lakására s az asszonynak adta át a fontos levelet. A hűségese feleség, miután odairta nevét a kézbesítési vevényre, nagy sietve küldte a fontos levélkével cselédjét az urat keresni. Szegény cseléd lány majd megszakadva fut az ura után, kit végre is megtalál egy söröcsarnokban, amint söröző kompániájával vitatkozik erősen egy európai kérdés fölött.

— Jaj, tekintetes uram, összejártam az egész várost, de a tekintetes asszony rámparancsolt, hogy haza ne merjek jönni a levéllel, mert abba fontos dolog nagyon irva.

Csapó uram reszkető kézzel bontja föl a borítékát s benne találja a legkedvesebb kimaradási engedélyt, aminőt csak egy olyan aranyos asszony tud kiállítani, mint aminő az övé. Persze éjféli tájban került haza egy kissé bizony kapatosan s mikor az asszony elkezdett fenyegetődni s egy bizonyos fontos levélről tesz említést, mely sürgős elintézésre vár.

Kihuzza kis lajbi zsebéből a kimaradási engedélyt s feleségének átadva borzasztó flegmával feleli rá:

— Légy nyugodt, már elvannintézve.

Persze, hogy egyik hivatalnok társa kézbesítette multság okáért az engedélyt Csapó uramnak, akiről most az a hír, hogy az eset óta megritkult a haza.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

Augusztus 27.

Változó felhőzet.
Jelentékeny csapadék nélkül.
Enyhe.

Az

„ARADI KÖZLÖNY”

előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
házhoz hordva:	szétküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénznek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY” kiadóhivatalának küldendők, ugyazinté ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy héti ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság”.

HIREK.

Augusztus 27. Szombat. Róm. kath. naptár: Kalaz. József. — Protestáns naptár: Gebhard. — Görög-keleti naptár (augusztus 1.): Nagyboldogasszony. — A nap két 5 óra 14 perczkor, nyugszik 6 óra 48 perczkor.

Kálvisej-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3–4-ig és pénteken 11–12-ig. Helyiség: polgári iskola. földszint.

Augusztus 29. Árlejtés a megyénél délelőtt 10 órakor a lovassági laktanya felépítésére.

Augusztus 30. Aradvármegye rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Szeptember 3–5. A Rakodczay-társulat drámai előadásai az aradi színházban.

Szeptember 5. Árlejtés a szegényekháza felépítésére a városnál.

Szeptember 9. Az aradi közjegyzői kamara ülése.

Szeptember 13. Esküdtzéki tárgyalás Reck Sándor ellen.

Szeptember 21. Az Aradvidéki Tanító-Egylet évi nagygyűlése.

Szeptember 25. Dessoefly megyés püspök Aradon bérnált.

Szeptember 26. Katonai lóvásár Aradon.

Szeptember 27. Barabás-Baráth sajtópör tárgyalása.

— Személyi hírek. Rakodczay Pál szinigazgató tegnap Budapestről Aradra érkezett.

— **A hivatalos lapból.** A király jeszeniczei J a n k e v i c h Lajos 19. sz. gyalogezredbeli főhadnagynak, továbbá R o d t Gottfrid 6. sz. dsidásezredbeli századosnak, és L e d o c h o w s k i József 8. sz. dsidásezredbeli főhadnagynak a kamarási méltóságot díjmentesen legk. adományozta.

— **Az új pénz forgalomban.** Az új aranykoronákat október 4-én helyezik forgalomba. Az első példányokat e napon adják át a királynak, ki az nap éppen nevenapját üli.

— **Országos tanítógyűlés Aradon.** A most Szegeden a tanítók országos tanítói gyűlésén indítvány fog tétetni arra, hogy folyó országos kongresszusa legközelebb Aradon tartassék. Ugyanekkor az Aradvidéki Tanítóegylet fennállásának huszonöt éves jubileumát ünnepelné.

— **Adótisztí kinevezés.** Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság W e i s z Samu díjtalan adóhivatali gyakornokot, ideiglenes minőségű VI. oszt. adótisztté nevezte ki.

— **Változások az aradi tanítói karban.** Az iskolaszék részéről megejtett több rendbeli tanítói választás és előléptetés folytán egész erege történt a változásoknak. A szülők érdekében az új beosztást a következőkben ismeretjük. A t e m p l o m - u t c z a i iskola egyik igazgatója Z á r a y Ödön, egyúttal tanítja a VI-ik osztályt, S c h r o d t György az V-ik osztály tanításával bízott meg. Ugyancsak kilép a tanítótestületből V l a c s i l Károly, aki igazgató lett az újtelepen, helyét elfoglalja B a l á z s István. A K o s s u t h u t c z a i iskolánál S c h r o d t helyébe lép W a g n e r Agost a III-ik osztályba, W a g n e r helyébe V e r n e r László a II-ikba, az első osztályt tanítja P a r e á m János. Az újtelepi iskola igazgatója W l a c s i l Károly, III-ik osztályban tanít W e b e r József, II-ikban R á k o s i Flóris, I-ben F ü l ö p Endre új tanító. A szentpéteri iskola körében változás nem történik. A g á j k ü l v á r o s i iskolában vezető tanító: N a g y János, tanítja a III-ik és negyedik osztályt. A második osztályt tanítja B a b i t s József, az első osztályt C z i r á k y Márton új tanító.

— **Nagy-Boldog-Asszony napját** (aug. 15.) ünneplik ma gör.-kel, polgártársaink. Ez alkalomból a helybeli gör.-kel. román és szerb egyházakban ünnepi istentiszteleteket tartanak.

— **Az iskolaszék költségvetése.** Arad város iskolaszékének tegnapelőtti ülésén elfogadott 1893. évre szóló költségelőirányzatát a következőkben ismertetjük. Előirányzott kiadás 77482 frt 64 kr, melyre fedezetül szolgál 4475 frt jövedelem; a fedezet nélküli iskolai kiadás tehát 73007 frt 64 krrel van előirányozva.

— **Az aradi tartalékos katonák** ma éjjel mennek a nagygyakorlaton levő ezred után Belényesre. A rezervisták száma 576 s éjjel 1 óra 40 perczkor indulva külön vonattal utaznak.

— **A bankuti cigánytelep** aligha létesül s így A r a d m e g y é b e n nem lesz „cigányvajdaság”. Az idealistákra családások várnak. Ebbe a gondolatba most már végkép bele kell nyugodni J ó z s e f főherczegnek, a ki nemes szívével és fenkölt elméjével arra akart vállalkozni, hogy rondes, becsületes embereket farag a kőbor cigányokból. Pedig a rézbőrű indiánból hamarabb válik európai államférfi, mint a román cigányból polgári foglalkozású ember. József főherczeg a mezei munkára akarta ránevelni a cigányokat. Fejedelmi bőkezűséggel adott nekik szabad lakást és olyan napidíjat, a minőt semmitéle mezei munkás Magyarországon nem kap. Hiába, ha kapálásra kerül a sor, a cigány rögtön szédülésről, gerinczfájásról s az isten tudja mi minden bajról nem panaszkodott, csak hogy kerülje a munkát. De a mig a kemény tél tartott, a cigány nép békésen foglalkozott a ropogásra sült kenyeret és a vágott marha husát a durrogó kemence mellett, A dobozi cigánytelep azonban visszaélt a főherczeg jóságával. Férfiakból, asszonyokból, rajkókból álló renyhe, naplopó karaván volt ez a telep, mely nem maradhatott sokáig egy csomóban. Most rájuk jött a nagy for-

róság, a vándorcigányok legboldogabb korszaka, a mikor bőrre vetkőzve bányhatja a cigánykerekeket künn az országot szélén. Titokban összeesküdtek tehát és augusztus 22-ének éjszakáján az egész telep nyakába vette az országot. A dobozi cigánytelep hajnalpirkadásra végképen megszűnt. Azt mondják az is hozzájárul a nagy elhatározáshoz, hogy az ősszel kerültek volna katonasorra az első dobozi cigánylegények. Már pedig a katonaság még a telepességnél is rettentőbb dolog a román cigánynak. A dobozi telep romlását József főherczeg Libits Adolf jószágigazgató útján tudta meg. Most már valószínű, hogy fel fogják oszlatni a köbéli cigánytelepet is, a b á n k u t i t pedig meg sem alakítják.

— **„Hősiyedés.”** Az orsz. meteorologiai intézet immár „nem hordja körül az országban a véres kardot.” Legújabb buletinje így szól: „h ő s i y e d é s.” Soha még sülyedés ilyen lázongó, vad kárörömrre nem hangolt bennünket. Már a pusztta hírére mintha hűvös ajér legyeztetné az izzadt homlokot, a rémesen győrtöt Neptun-szolgát, a kinek ha Z u b o r speczialis rendeletére tiz kéz adatott volna is, a sok piros czédulás habokba vágó a szokásos fügefalevéllel és lepedőkkel kielégíteni bajosan tudta volna. Most bekövetkezik egy rémes fordulat: a kukoriczának végleges megaszalódása és a Neptun részvényeinek mérsékelt esése. A riporterek áldozatra kizsákmált Francziákai nem fognak a marosparton a hőség következtében elalélni, sőt bizonyosak vagyunk benne, hogy sem az iskolaszéki tagok, sem a tanítók nem fognak egyhamar izzadni. Tulvanak a legmelegebb napokon. Most már az a fő, hogy a hősiyedés beválljon, nehogy az országos meteorologiai intézet iránt eddig érzett rendíthetlen bizalmunk találjon — s ü l y e d n i.

— **Huszárok útja.** A 3-ik számú honvédhuszár ezrednek három százada Szegedről és két százada Aradról tegnap Temesvárra vonult. A Szemere Pál alezredes parancsnoksága alatt álló csapatok ma este Lugosra mentek.

— **Tandijmérés.** Arad város kapitányi hivatala tegnap kezdte meg a városi iskolákba felveendő szegénysorsu tanulók részére nyújtandó tandijmérés vélelmezését. A tegnapi nap folyamán 100 kérvényező jelentkezett.

— **A radna-lippai evang.-reform. egyház** imaházának folyó évi szeptember hó 4-én lesz az ünnepélyes megnyitása. Az ünnepély sorrendje: Délelőtt 10 órakor (az imaházban, V á s á r - u t c z a) G ö r g e y Gyula főgondnok az imaházat hivatalos céljára átadja. Isten tisztelet urvacsoraosztással egybekötve. A szertartásokat végzik C s á k József gyoroki, C s é c s i Imre aradi és F o g a r a s i Bálint radna-lippai lelkészek. Ez alkalommal közreműködnek K o v á c s Aladárné urnó (harmonium) és a lippai iparosok dalegylete (karének). Délután 1 órakor közös ebéd a József főherczeghez címzett szállodában. Etkezés tetszés szerint. Este 8 órakor táncostély a József főherczeghez címzett szálloda nagytermében, melyre belépti-díj személyenkint 1 frt, családonkint 2 frt. A tiszta jövedelem az imaház berendezésének fennmaradt költségei fedezésére fordítatik. Felülfizetések a jótékony célra köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Katonai lövésár** lesz folyó évi szeptember hó 26-án Aradon. A földművelési miniszternek erre nézve kibocsátott hirdetménye szerint vásároltatni fognak 4-7 éves legálább 158 cm. magas lovak, továbbá 3 és fél évet betöltött oly csikók, melyek a katonai csikótelepeken való felnevelésre alkalmasnak látszanak. A lövésárra felhívjuk a lötegyésztő gazdaközönség figyelmét.

— **Névváltoztatások.** R o s e n f e l d Pál aradi illetőségű számvevő huszármester vezetéknévét „L ö r i n c z - r e, B e r n s t e i n Mihály aradi lakos pedig „B o r o s - r a” változtatta belügyminiszteri engedéllyel.

— **Munkásbevitel Romániába.** A belügyminiszter értesítette a törvényhatóságokat, hogy a mezei munkásokat csak szabályszerűen, a romániai külügyminiszterium által láttaozott utlevéllel bocsátják be Romániába. Ezenkívül a munkaadó köteles a romániai kormánytól idegen országbeli munkások bevitelére engedélyt kérni.

— **Esőzések a Körösvölgyön.** Ugy látszik, a Körösvölgyön az utóbbi napokban nagyobb esőzések voltak. Ezt mutatja azon körülmény, hogy a Körös vize tegnap pár centiméterrel

emelkedett, s iszapos, sárga színű lefolyást nyert. Ez által a sekély, posványosodni kezdő víz ismét felfrissült.

— **Kitiltott lókupeczek.** K o l o m p á r Mihály hírhedt szent-annai kupecz olvasni nem tudó emberek hiszékenységét rutul szokta kihasználni. Kehes lovakról szóló lólevelekbe beratja, hogy a ló kehes, de azért tulajdon rajtuk, mint egészséges jószágokon. A vevő csak 2-3 nappal a vétel után látja, hogy be van csapva. Szaladgál fűhöz-fához, de kártérítést nem kap, mert a lólevél tényleg kehes lóról szól. P o r c s á n Pável kurticsi lakos kényelmesebben szokott csinálni. Hozomra vett lovakat ad el készpénzért s az első eladó soha sem lát tőle egy krajczárt sem. A két jeles lókupeczet 2 évre kitiltották az aradi vásárokról.

— **Veszett kutya.** Makóról írják, hogy ott egy Högyes által veszettnek konstalt kutya tiz e n e g y e g y é n t megmárt, kiket tegnap vittek Högyes Endre intézetébe gyógyítás végett.

— **Vetés nélkül akart arani.** B é c s a Dimitrie kurticsi lakos rozst és zabot adott el a tegnapi hetipiaczon. Mialatt az eladott gabonát a vevő magtárába hordta, B e n c s e k á n Dimitrie nevű druszája három zsák gabonát emelt le a kocsirol. Egy glogováczi német nyugalommal nézte végig a lopást, mert azt hitte, hogy a két Dimitrie társ. — B e n c s e k á n hamar tul adott a gabonán, mire elfogták már a vételarat is biztosította. Atkisérték a járásbíróshoz.

— **Vásár Simonyifalván.** A tegnapi hivatalos lap is hozza már a simonyifalviak örömet a következőkben: A kereskedelmi magy. kir. miniszter folyó évi 50,102. szám alatt kelt rendeletével megengedte, hogy az Aradvármegye területéhez tartozó Simonyifalva községben minden héten szombaton állatfelhajtással egybekötött hetivásár tartassék, helypénzszedés nélkül.

— **Két krajczárért.** P a u l i Mariska (nem Hentallerné) tegnap dinnyét vásárolt a piczon 2 krért s mikor fölmetasztette éretlennek találva visszaadta a kofának és követelte a pénzt. Ebből szóváltás, veszekedés, sőt később verekedés is keletkezett, melynek hevében a narczias kofa a leánynak ütérét v á g t a k e r e s z t ü l lékelő bicskájával. A leány sok vért vesztett, állapota igen súlyos. A vérengző kofát elesípték.

— **Egy csepp.** Mint Mekka felé a vakbuzgó mohamedán, oly szent ájtatossággal néztünk mi is tegnap délbén az ég kárpitjára. Beborult, tehát az arcok kiderültek. Sőt esett is egy-két csepp, a mi némileg elverte a port. De azért hőség van — egy kis hősiyedéssel.

— **Pályázatok.** Az aradi adóhivatalnál adótárnoki áll. 14 nap alatt. A rima-szombati pénzügyigazgatóságnál számgyakornoki áll. 14 nap alatt. A vukovári pénzügyigazgatóságnál kataszteri irattárt kezelő iródatizti állás szept. 30. A besztercze-bányai pénzügyigazgatóság kerületében egy pénzügyi szemlési és egy fővigyázói áll. 14 nap alatt. A tordai adóhivatalnál gyakornokjelölti áll. 14 nap alatt. A bécsi cs. és kir. katonai földrajzi intézetnél II. oszt. műszaki segédi áll. szept. 25. Az aradi járásbírósnál végrehajtói áll. 14. nap alatt. A kolozsvári erdőigazgatóság kerületében egy kezelő főerdészi áll. szept. 30. Az egri pénzügyigazgatóságnál II. oszt. pénzügyi fogalmazói áll. 2 hét alatt. Postamesteri áll. tiszti szeszöds mellett, Tolna-Kömlődön (Tolna-vármegye) 3 hét alatt. Az eszéki pénzügyigazgatóságnál végrehajtói áll. nov. 10. A sajó-szent-péteri adóhivatalnál III. oszt. ellenőri áll. 2 hét alatt.

Gyászrovat.

Aradi Gerő.

Általános részvétellel fogadta városunk közönsége a gyászírt, hogy A r a d i Gerő szingagató elhunyt

Sokan csak a lapokból értesültek tegnap reggel a hírről, melyet sajnálattal vettek mindenütt tudomásul.

A színházépület homlokzatára fekete lobo- gót tűztek ki.

A r a d i Gerő holttestemét — mint nekünk Marilláról Távírták — Oraviczán temetik el s később az elhunyt végrendelete sze-

rint Szegedre szállítják, hol neje holtteste mellé a családi sírboltban teszik örök nyugalomra.

Mihelyt a gyászírt a most Nagyváradon időző aradi színtársulatnak megtáviratozták, Gonda László színházi pénztárnok azonnal Aradra jött, hogy a jövőre nézve Salacz Gyula polgármesterrel a színtársulat bizottsági tagokkal megbeszélje a teendőket. Erről színházi rovatunkban tudósítunk.

Hogy Aradi mily szófukar volt s mily röviden intézkedett mindig, a mi sokszor félreértésekre szolgáltatott alkalmat, legjobban bizonyítja a következő eset.

Tudnivaló, hogy neki van az ország összes direktorai közt legnagyobb ruha- és könyvtára, épp azért nincs az a színigazgató és színész, ki kölcsön ne kért volna tőle ruhát, vagy könyvet. Egy alkalommal Jakab Lajos igazgató kérte tőle a Delila és Haza című színdarabokat. Aradi elolvasta a levelet s az ő rövid stílusával csak annyit írt a Gonda asztalán heverő papírszeletre, hogy: Delila, Haza, Jakab.

Mikor Gonda meglátta az asztalán a papírost, a rajta levő három szót úgy értelmezte, hogy Delila Jakabnál van, hát Aradi kéri haza. Írt is nagy bölcsen Jakabnak, hogy illő lenne már azt a Delilát már hazaküldeni, mert stb. Jakab megkapja a dühös levelet. Nézi, forgatja minden oldalon.

— No, ez szép história! Még meg sem kaptam Araditól a Delilát, már is visszakerült.

Rögtön leült s megírta Aradinak a választ. A levelet Gonda kapta kézhez s nevetve ujságolta direktorának:

— Ni, a bolond Jakabja... Ráfogja, hogy meg sem kapta a darabot.

Aradi elmosolyogta magát az ő szelíd mosolyával s egy fél óra múlva odafordult Gondához.

— Hát bizony, kedves Gonda, kár nekünk egymást gyötreni, ha nem értjük meg egymást. Hiszen nem azt írtam én arra a czédulára, hogy Delilát és a Hazát kérje vissza Jakabtól, hanem azt, hogy küldesse el neki...

Még augusztus 20-án levelet írt Aradi Gondának, az ő jobb kezének. A levelet ekként végzi:

„... Igy édes Gonda — az én sorsom változatos, de önök legyenek összetartók hárman, névszerint Somló, Gonda és Vedress és így tisztességesen vihetik tovább. Isten önnel, szíves figyelmébe ajánlva üdvözlö A r a d i.”

Vedressnek legutóbb szerződési blanketákat küldve, ezt írta:

„... Itt küldök két aláírt szerződést. Az egyik hasonlít hozzám, amennyiben rongyos. Ez a utolsó, amit önnek küldök kedves jó Vedressnek...”

Es valóban ez volt utolsó levele.

A sejtélem megvalósult. A legjobb és legbecsületesebb magyar színigazgató nincs többé.

Természetes, hogy nagyon ambíciózus színész volt. Valamikor Szabadkán beteg lett s sugója, Oláh Sándor és minthogy senki sem akarta helyettesíteni, maga szállt le a sugólyukba. Sz. Németh József játszotta az ő legkedveltebb szerepét akkor. Egyszer csak sugás közben felszól neki nagy önérettel:

— No már csak annyit mondek, hogy nekem szebb csizmám volt!

Szükszavuságát szintén jellemzi a következő eset.

Egy ízben találkozik a kávéházban egy aradi lapszerkesztővel, aki szintén szótlanúságáról volt ismeretes. Leülnek egy asztalhoz és Aradi örömmel szólítja meg:

— No csak hogy itt van, legalább elbeszélgetünk.

Ültek azután egymás mellett vagy egy óráig ujságot olvasva, de egyik sem szólt a másikhoz egy szót sem. Végre feláll a szerkesztő és távozni akar.

— No ne menjen már — tartóztatja Aradi — diskuráljunk még egy kicsit.

Nagyon tudott mulatni az öreg, mikor egy könnyen hívó színészt megtréfálhatott. Egy ízben Bódy Jánossal fogadott, hogy a szent László szobor minden éjjel 12 órakor leveszi a koronáját, mikor a harangszót meghallja. Bódy azután rá is

ment a lépre és fogadott vele, a mit szépen el is vésztett, Mert Aradi később megmagyarázta neki, hogy a szent László csak akkor emeli le a koronáját, mikor meghallja a harangszót.

Nagyváradon — mint nekünk távirják — ma tartatik meg az engesztelő szent mise az elhunyt lelki üdvéért, az olaszii templomban, melyen a társulat teljes számmal vesz részt. A társulat jövő tavaszig valószínűleg tovább folytatja működését az elhunyt fiának, Aradi Gézának igazgatása mellett.

A „Fővárosi Lapok” a következő sürgönyhírt kapta: „Aradi elhunytáról táviratilag értesítették a színész-egyletet és Aradinak most Nagyváradon működő társulatát. Az igazgató halálával a társulati tagok szerződése felbomlott; de a társulat, mely Vedress Gyula művezető vezetésével játszik, talán mégis együtt marad.”

Színház.

Aradi utódja.

— A színtársulat bizottság üléséből. —

A mint a mi kedves színidirektorunk Aradi Gerő örökre lehunyta szemét, hogy munkás életének fáradságait kipihenje, a gyászír nyomán felmerült a kérdés, ki lesz a színigazgató a küszöbön álló szezonban.

Vállalkozó akadt elég. A tegnapi reggeli vonattal már Aradra érkeztek és vizitáltak a színtársulat bizottság tagjainál:

Gonda László az arad-nagyvárad színtársulat egyik vezetője;

Rakodczay Pál; — és

Mosonyi Károly színigazgatók.

Arad válságba jutott színtársulatának helyes megoldása fölötti tanácskozásra ült össze tegnap délután 5 órakor a színtársulat bizottság.

A vélemények nagyban megegyeztek abban, hogy a méltányosság a nagyközönség és a színtársulat érdekeinek veszélyeztetése nélkül bizvást megadhatja Aradi Gerő örököseinek az előnyt.

Egy ellenvélemény nyilvánult csupán s az sem az Aradi-örökösek ellen, hanem egy némely fölösleges aggodalmaskodás tárgyában.

Az ülésen a bizottság a méltányosság alapjára helyezkedve a pályázat-kiírás felmerült eszméjének mellőzésevel egyhangulag Aradi Gézának, Aradi Gerő fiának ajánlotta meg a szerződés lejártáig az igazgatást.

Az érdekes ülés lefolyásáról a következőkben adjuk a tudósítást.

Salacz Gyula polgármester elnöksége alatt jelen voltak: Institóris Kálmán, Sarlot Domokos, Parecz István, ifj. Löcs Rezső, Lukács Miklós, Schnazter Illés dr., Müller Károly, Sallay Béla dr., Kabdebó János és Avarffy Ferencz.

Elnök mély sajnálkozással jelenti be Aradi Gerő színigazgató halálát s indítványozza, hogy a bizottság részvétét nyilvánítsa a gyász eset fölött.

Egyhangulag elfogadtatott.

Elnök a gyászírral kapcsolatban bejelenti, hogy beállott annak a szüksége, hogy gondoskodjunk arról, ki lépjen Aradi örökébe. Gonda László bejelentette az elnöknek, hogy Aradi Gerő örököse, Aradi Géza fenn akarja tartani a szerződést. A színtársulat és a színház átvétele végett Rakodczay Pál és Mosonyi Károly (általános derűtséggel) is jelentkeztek. Első sorban az örökösök ajánlatát kéri tárgyalás alá venni.

Müller Károly: A halálesetet nem szabad felhasználni az örökösök ellen, hanem a véletlenből kifolyólag támadt helyzet nehézségeit ki kell egyenlíteni és össze kell egyeztetni úgy a színtársulat, mint Arad város közönségének érdekeivel. Ő első sorban a város érdekét tartja szem előtt, s ez érdek nem szenvedne csorbát, ha a szerződés Aradi örököseire ruháztatnák, mert a társulat ugyanaz maradna. Aradi virágvasárnapon nagyobb összegű előlegezést nyújtott társulata tagjainak, mely előlegek rendszerint nem a deficités nyári szezonban, hanem az erősebb téli sze-

zonban térítettnek vissza. Ha másnak adatnék ki a színház, Aradi örököseitől az előlegezés összege elvonatnék. Olyan igazgató, a kivel a bizottság a közönség és a hírlapirodalom egyhangulag meg lett volna elégedve, még nem volt Aradon. Készséggel elfogadja a feltevést, hogy az ajánlott direktorok a jobb közönség tartozhatnak, de a méltányosság és tisztesség szempontjából Aradi örököseinek kell előnyt adni. Indítványozza, hogy szólítsassék fel a színtársulat nyilatkozattételre, mi módon vezetné a küszöbön álló szezonban a színtársulatot?

Salacz Gyula hozzájárul Müller indítványához, de ő nem a társulattal, hanem Aradi örököseivel lépne érintkezésbe.

Avarffy Ferencz dr. nehézségeket lát az átruházásban, habár a tény maga teljesen méltányos is. Nem hallott kérvényt felolvasni Aradi Gézáról, nem tudja, van-e neki koncessziója? Aradi örököse tudomása szerint hivatalt visel. Két urat szolgálni nem lehet s ezért nem egészen bizik meg a vezetésben. A társulat névsora ma sincs bemutatva. Ő arra az álláspontra helyezkednék, hogy Aradi meghalt, azt ő nagyon sajnálja, hanem azért kiírna a színházra a pályázatot. A pályázattal Aradi örökösei nem lennének kizárva a versenyből. Aradi Géza koncessziót szerezve, szintén pályázhatna s esetleg el is nyerhetné a színházat. Indítványozza, hogy az aradi színházra szeptember 10-iki határidővel írják ki a pályázatot.

Lukács Miklós szerint az igazgatóknak már van állomáshelyük. Minden igazgató állomáshelye közönségének igényeihez képest már szerződéseket kötött az elsőrendű szerepkörökre s így kötelezettségben állva, aligha fogna szerződöttni az arad-nagyvárad színtársulat tagjai közül. Előrehaladt szezonban nem lehet pályázatot kiírni. Pártolja Müller indítványát.

Ha Aradi nem most hal meg, hanem a szezonban s ha fia nem volna hajlandó az igazgatóságot átvállalni, a bizottságnak állana köteletségében olyan expedienst találni, mely a színtársulat tagjainak existenciáját télviz idején biztosítja. A jobb erők készséggel szerződtek Aradihoz, mert tisztességes, szakavatott és pontosan fizető direktor volt. A tavaszi színtársulat elég jó volt s hogy az idei még jobb lesz, azt bizonyítja a jobb erők megtartásán kívül nem egy szerencsés akvizíció. Ajánlja, hogy a színházat adják ki Aradi Gézának.

Salacz Gyula nem osztja Avarffy Ferencz aggodalmait s nem tart zavaroktól. Az elsőrendű szerepkörök tekintetében már szervezve van a társulat. Ha Aradi halála be nem következik, már itt volna a teljes névsor, melyet különben az örökös 10 nap alatt be fog mutatni a bizottságnak. Aradi emlékeinek tartozunk azzal, hogy óhaját teljesítsük.

Avarffy Ferencz dr. csak a névsort akarja látni. Amennyiben csak elvileg mondatnák ki az átruházás, készséggel hozzájárul.

Salacz Gyula ajánlja, hogy a bizottság Aradi Géza koncessziója érdekében írjon be a központhoz s hogy hívassék fel az elhunyt színigazgató örököse nyilatkozattételre az iránt, vajjon hajlandó-e a vezetést átvenni?

Ez indítvány egyhangulag elfogadtatván, több tárgy hiányában az elnök az ülést berekesztette.

— A jövő szezon színtársulata. Aradi Gerő elhunytával sokan aggodalommal tekintenek a küszöbön álló szezon elé. Ez aggodalmak megszüntetése céljából az alábbiakban adjuk a már szerződöttni színtársulati tagok névsorát.

Nők: Somlóné-Vadnay Vilma, Báthory Ilona, Follinuszné, Gondáné, Margó Zelma, Kézdy Juliska, Pósfay Ella, Tárnoki Gizella, Arányi Bella, Haraszi Hermin, Takács Jolán, Takácsné, Ajtayné, Zach Juliska, Szabóné, Kis Berta, Udvardy Vilma, Panyiczky Irma és Medveczky Malvin.

Férfiak: Somló Sándor, Vedress, Viola, Kozma, Nyilassy, Sziklai, Bónis, Hajdu, Csátár, Sz. Németh, Pethes, Bódy, Gonda, Takács, Szabó, Fekete, Vank, Kassay, Bertalan, Parányi,

Arday Árpád, Hortobágyi és Forgó Géza.

Karnagy Barna Izsó marad. Ok tehát az aggodalmaskodásra nincs.

VEGYESEK.

— A töltött ágyu előtt. A zurányi hadgyakorlatoknak egy igazán vértagyasztó epizódját mondja el a Mosonmegyei Közlöny. Az élesre töltött ágyuk bombulásától megbokrosodott egy katonatiszt lova s épp abban a pillanatban állott meg egy ágyu előtt, amikor „Tüz”-et vezényeltek. Már látták a lovat és lovát, a mint darabokra szaggatja a golyó. De csoda történt. Az ágyu véletlenül csütörtököt mondott s a katonatiszt megmenekült a legszörnyűbb haláltól.

— Uj füstnélküli löpor. Amerikai lapok jelentik, hogy egy Frank Neidl nevű cseh származású fiatal vegyész, aki négy éven keresztül egy osztrák löporgyárban volt alkalmazva, egy új füstnélküli löport talált föl, mely minőség tekintetében fölülmulja az eddigi füstnélküli löport. Frank vegyész Baltimoreban pár hó előtt kísérletet tett egy kiküldött bizottság előtt az új löporral és találmánya teljesen bevált. A napokban Newyorkban újabb kísérletet fognak tenni az új löporral.

A közönség köréből.*

Az ipartestületi betegsegélyző pénztár.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Az „Aradi Közlöny” mai számában „Több iparos” aláírással az új betegsegélyző pénztárakra s jelesül az ipartestületi betegsegélyző pénztár megalakulását jelző körlevélre vonatkozólag közölt felszólalás az 1891. XIV. t.-cz. és annak életbeléptetése iránt kiadott rendeletek nem ismerésén vagy legalább is félreértésén alapulván, szabad legyen arra a következőket megjegyeznem az érdekeltek körök felvilágosítása céljából:

A segélyző pénztárak a pénztári kötelezettség alapján szervezkednek, vagyis a törvény minden biztosításra kötelezettet illetőleg meghatározza, hová kell tartoznia. Így mondja ki 64. §-ában, hogy a ki az Ipartestület valamely tagjánál van alkalmazva, az ipartestületi betegsegélyző pénztár kötelekebe tartozik.

Az idézett törvény életbe léptetése iránt kiadott és a hivatalos lap f. é. márcz. 13-iki 60. számában közzétett 18228. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet 38. §-a pedig következőleg szól:

E tekintetben még a következő rendelkezések irányadók:

1. Az ipartestületi betegsegélyző pénztárba való belépésre kötelezve van minden segéd vagy tanonc, ki az ipartestület valamely tagjánál van alkalmazva, ha nem tudja kimutatni, hogy a munkaadó székhelyét magában foglaló kerületi vagy más, az 1891. XIV. t.-cz. értelmében (1891. XIV. t.-cz. 28. §.) szervezkedett helybeli, vállalati, elismert jellegű (1891. XIV. t.-cz. 73. 74. §§.) betegsegélyző pénztárnak vagy társulának (70. §.) már tagja (1891. XIV. t.-cz. 64. §.)

2. Azonban 1891. XIV. t.-cz. életbeléptetél 1892. ápril 1-től számítandó 3 hó alatt megalakuló vagy 1891. XIV. t.-cz. 89. §-a értelmében átalakuló ipartestületi betegsegélyző pénztárba való belépésre kötelezve van és tagnak tekintendő minden segéd vagy tanonc, ki az ipartestület valamely tagjánál van alkalmazva, még azon esetben is, ha az ipartestületi pénztár meg-, vagy átalakulása iránt folyamatba tett tárgyalások idején valamely más az 1891. XIV. t.-cz. 28. §-ában említett betegsegélyző pénztár vagy bányatársulának volna is tagja.

Mint ebből látható, az ipartestületi betegsegélyző pénztár körlevele csakis a törvényes rendelkezéseket ismerteti és oly kényszerű, mely törvényellenes volna annál kevésbbé gyakorol, mert az 1891. XIV. t.-cz. 73. és 74. ik §§-ai értelmében engedélyezett oly betegsegélyző pénztár, melybe a biztosításra kötelezettek közül valaki belépni jogosítva volna Aradon nem létesült s így a segéd személyzet nem „tódulhat” ide vagy oda tetszés szerint, hanem mindenkinek oda kell tartoznia, a hova a törvény utalja: a kézműiparossegédnek az ipartestületi, egyéb iparos, gyári munkásnak és

* Az e rovatban kiadott közérdekű közemények díjtalanul közöltnének és a felelősség a beküldőt illeti.

Szerk.

segédnek pedig a kerületi betegsegélyző pénztárhoz. Ez a helyes eljárás és ezt követve igazságtalanság senkin se történik.

Aradon, 1892. aug. 26.

Tisztelettel:

Edvi-Ilés László,
mint az ipartestületi segélyző
pénztár titkára.

Utolsó posta.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

— augusztus 26.

Eltűnt pénz.

Kinos eset tartja most izgatottságban az igazságügyminiszterium segédhivatalának személyzetét. Folyó hó 16-án egyik hivatalszolgafőlkérte az igazgatót, aki a letéti pénztárban hétfőre pénzt is kezel, hogy 40 kr. küldöncdíjat fizessen ki neki. Günther segédhivatali főigazgató amint ölnyitotta fiókját, rémülve tapasztalta, hogy az abban őrzött letét bankjegyei az utolsó forintig eltűntek. Magából kikelve rohant a titkárhoz pénztárvizsgálatot s maga ellen fegyelmi eljárást kérve. Séllyey Sándor dr. rendőrtanácsos, aki a vizsgálatot teljesíti, kiderítette, hogy az eltűnt pénz kétezereztől száz forintra rug.

Táviratok.

Eső.

Berlin, augusztus 26. (Saj. tud. táv.)
Éjfélkor nagy záporosó keletkezett, mely tetemesen csökkentette a hőmérsékletet.

Kolera.

Hamburg, augusztus 26. (Saj. tud. táv.)
A rendőrség jelentése tegnapiról negyvenöt kolerahalálózást konstatait.

Berlin, augusztus 26. (Saj. tud. táv.)
Tekintettel a fenyegető koleraveszélyre, a lapok a császári hadgyakorlatok eljuttatását javasolják. Potsdamban tegnap egy gárda-vadászt mint koleragyanyust a kórházba vittek. Valamennyi kaszárnnyában rendeztek be koleraszobát.

Páris, augusztus 26. (Saját tud. táv.)
A Szt.-Antoine-kórházban tegnap 12 egyén kolerába esett. A hatóságok és az orvosok tagadják azonban, hogy a betegség ázsiai kolera.

Közzgazdaság.

Szeszüzet.

— Augusztus 26. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 53.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos piaci árak Aradon.

— Augusztus 26. —

Gabnaneműk: Tiszta buza legnehezebb 7 frt 20 kr, közép — frt — kr, kétszeres legnehezebb 8 frt 50 kr, közép — frt — kr, rozs legnehezebb 5 frt 70 kr, közép — frt — kr, árpa legnehezebb 5 frt 10 kr, közép — frt — kr, zab legnehezebb 5 frt — kr, közép — frt — kr, retek repce legnehezebb — frt — kr, kukorica 4 frt 45 kr 100 kilónként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. augusztus 26.

Magyar aranyjárdék 6%	111.25
Magyar aranyjárdék 4%	100.40
Magyar papírbárdék 5%	120.—
Magyar vasúti kölcsön	—
Magyar keleti vasúti államkötvény I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény II. kibocsátás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény III. kibocsátás	117.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	—
Magyar földterhermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földterhermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezmaváltsági kötvény	—
Magyar nyerekménysorsjegy-kölcsön	142.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	136.50
Osztrák járadék papírban	96.—

Osztrák járadék ezüstenben	95.75
Osztrák járadék aranyban	113.75
1890-ki államsorsjegyek	140.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1000.—
Magyar hitelbankrészvény	358.—
Osztrák hitelintézet részvény	312.80
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.87
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.48
Német birodalmi márka	58.60
London	119.70
20 márkás arany	11.71

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, aug. 26. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	lanyha	7.50 — 8.20
	tiszavidéki	—	7.60 — 8.30
	pestvidéki	—	7.50 — 8.25
	fehértómezei	—	7.60 — 8.30
	bácskai	—	—
Rozs	—	szilárd	6.40 — 6.80
Árpa	takarmány	lanyha	5.35 — 5.80
	égetni való	—	5.75 — 6.30
Zab	—	szilárd	6.50 — 7.75
Tengeri	bánsági	szilárd	5.70 — 6.—
	márambú	—	4.90 — 4.95
Káposzta-repcze	—	szilárd	4.85 — 4.90
Köles	—	szilárd	11.— — 11.30
Buza	tavasza	szilárd	7.40 — 7.47
	júnus 1892	—	7.36 — 7.88
	ősze	—	—
Tengeri	máj.-jun. 1892	szilárd	5.01 — 5.3
	szept.-okt. 1891	—	5.32 — 5.34
Zab	Bpest az. tavasz	szilárd	5.55 — 5.57
	„ „ „ őszre	—	5.77 — 5.79
Káposzta-repcze	aug.-szept. 1891	lanyha	11.20 — 11.25

Idegenek névsora Aradon.

— Augusztus 26. —

Fehér Kereszt szálloda: Háas József magánzó és családja, Temesvár. Wilhelms N. magánzó, Temesvár. Simay Gyula magánzó, Budapest. Dr. Dózsa Lipót ügyvéd, Makó. Gréger J. magánzó és neje, Budapest. Dr. Löbner N. orvos, Tamás. Jó Gusztáv magánzó, Labatka. Gelb Ármán magánzó, Fogaras. Mayer Béla kereskedő, Torda. Papp Mihály őrnagy, Szeged. Aplovits József kereskedő, O-Becse. Lauschmann József kereskedő, Scherburg.

Nádor szálloda: Fischer Amália kereskedő, Temesvár. Mentzer Johanna kereskedőné, Temesvár. Theuer D. Kovácsné. Dr. Rombay Zsigmond orvos, Pankota. Löbl Izidor kereskedő, H.-Dobra.

Arany Kules szálloda: Bemete József cipész, Gyula. Kis Elek postás, Orosháza. Gonda László színházi pénztárnok, Nagyvárad. Lévi Ignác magánzó, Dombegháza. Kohn Ede kereskedő, Milova.

Három Király szálloda: Pap János esperes, Kerülő. Zaránd Gyula jegyző, Kiszindia. Boles Józsa lelkész, Kétegyháza. Pleszák Mátyás mészáros, Szomlak. Petrovits Szvetozár lelkész, Szt.-Miklós. Veiszberger N. kereskedő, Valemáro.

Magyar Korona szálloda: Badin Róbert kir. mérnök, Arad. Baron Izidor magánzó, Budapest. Fux Miksa szeszgyárvezető, Mezótur.

Czitrónyi szálloda: Luca János hivatalnok, Gross. Wolf Márton kereskedő, Szeged.

Felelős szerkesztő: Várárhelyi Béla.

Nyílttér.*

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyújt
ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9% frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6% kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosítottatik.

598—7—10

Az igazgatóság.

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Miskolcson.

8546 | I.

622 3—3

Pályázati hirdetmény

régi szerkezetű mozgosítható mérlegek és súlyok fentartási és javítási munkálatok elvállalása iránt.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége az általa kezelt Hatvan-S.-A.-Ujhely-Mező-Labarci, Hatvan-Rutkai, Fülel-Miskolczi, Miskolc-Kassai fő és az ezekből kiágazó mellékvonalain és a kezelése alatt álló összes helyiérdekű vasutak vonalain levő valamennyi régi szerkezetű és rendszerű (t. i. nem Fairbanks rendszerű) mozgosítható mérlegek és hidmérlegek, valamint az azokhoz tartozó súlyok fentartása és javítási munkálataira nézve ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Tájékoztatásul szolgáljon, hogy jelenleg összesen 278 tizedes és 13 darab százados mozgosítható mérleg van használatban.

A pályázati feltételek a következők:

1. Az ajánlatok csak a szerződési tervezetben megállapított határozatok elfogadása mellett és az e czálra elkészített ajánlati mintán tehetők.

A szerződési tervezet, a pályázati feltételek, valamint az ajánlati minta a miskolczi üzletvezetőség I. osztályánál [Szemere-utca 28. sz. I. emelet] a hivatalos órák alatt megtekinthetők és díjmentesen megszerezhetők, illetőleg onnan posta útján is kérhetők.

Minden ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a szerződési tervezetet és pályázati feltételeket ismeri és azokat elfogadja.

2. A javítás alá kerülő mérlegek minden javítás után újból hitelesítendőek lesznek, mire nézve a földmívelésügyi m. kir. minisztérium által 1877. évben 20689. sz. a. kiadott rendelet mérvadó.

3. Az ajánlati összeg megállapításánál ajánlattevő által tekintetbe veendő, hogy a javított mérlegeknek és súlyoknak újból hitelesítési költségei nem általa, hanem a miskolczi üzletvezetőség által közvetlenül fognak a mértékitelesítő hivatalnak megfizettetni; ennél fogva a pályázó által kiteendő átalányösszeg csupán csak az összes mérlegek és súlyok javítására vonatkozik, továbbá azon vállalkozó által fedezendő költségekre, melyek a vonalon nem javítható mérlegeknek a lakhelyén levő szertárból a műhelyébe, továbbá a mértékitelesítő hivatalba és viszont a szertárba való szállításból felmerülnek.

4. Olyan gyárosok vagy iparosok által beadott ajánlatok, kiknek lakhelyén mértékitelesítő hivatal nincs, tekintetbe nem vehetők, továbbá az ajánlati tárgyalásnál figyelembe vétetni nem fognak azon ajánlatok sem, melyek a jelen pályázat alapját képező szerződésben nem foglalt vagy azoktól bármilyen eltérő külön kikötést tartalmaznak.

Hasonlóképen nem fognak tekintetbe vétetni oly ajánlatok, melyek elkésve érkeznek vagy távirati uton tétetnek.

Azon ajánlattevő, ki e pályázati hirdetményt kibocsátó hivatal előtt ismeretlen, ajánlatához illetősége iparkamarájától egy bizonyítványt tartozik csatolni, mellyel a szállítóképességét igazolja és kinyilvánítani tartozik minden egyes ajánlattevő, hogy ajánlatáért az ügylet letárgyalásáig szavatol.

5. Az ajánlatok a már említett címre legkésőbbben folyó évi szeptember hó 10-ének déli 12 órájáig nyújtandók be vagy ezen határidőre posta útján küldendők be és „Ajánlat 8546 | 92. számhoz, mérlegek fentartása és javítása iránt” külső címmel látandó el.

6. Minden ajánlat 50 kros magyar bélyeggel ellátva, lepecsételve küldendő be.

A 100 frtnyi bánatpénz készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbbben f. évi szeptember hó 9-én a miskolczi gyűjtőpénztárunknál befizetendő, illetőleg letétmenyezendő.

Az ajánlatban a bánatpénz befizetése felemlítendő, de az arról szóló letéti jegy az ajánlathoz nem csatolandó.

7. A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlati összegre, tetszése szerint választhasson vagy új pályázatot hirdtessen, vagy céljának elérésére más intézkedéseket tegyen.

Miskolcson, 1892. évi augusztus hóban.

Az üzletvezetőség.

104496 | CII. szám.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Uj kivételes díjszabás életbe léptetése oszt-rák és magyar állomásokról Suczava, Predeal és Verciorova román határ állomásokra szállítandó vasuti járművekre.

Oszt-rák és magyar állomásokról Luczava, Predeal és Verciorova román állomásokra szállítandó vasuti járművekre f. é. október hó 1-én új kivételes díjszabás lép hatályba, melylyel egyidejűleg a f. é. márcz. hó 1-től érvényes hasonló kivételes díjszabás hatályon kívül helyeztetik.

Az új kivételes díjszabás példányai a m. kir. államvasutak valamint a többi részes vasutak igazgatóságánál is megszerezhetők.

Budapest, 1892. augusztus hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága, és a többi részes vasutak nevében is.

113557 szám.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Kőbánya állomás törlése a helyi árudíjszabás (II. rész) XX. kivételes díjszabásából.)

A m. kir. államvasutak helyi árudíjszabásának (II. rész) 82 lapján vas és acél vas és acél áru szállítására nézve foglalt XX. kivételes díjszabás szövegének 3-ik sorában Kőbánya állomás neve folyó évi október hó 1-én kezdődő hatálylyal töröltetik.

Budapest, 1892. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

13552 | 892.

640 3—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. minisztériumnak 1892. évi aug. hó 2-án 41816/III. 8 sz. a. kelt értesítése szerint a bajor kir. kormány az Ausztria-Magyarországból származó élő szarvasmarhák átvitele tekintetében f. évi július 18-án 11605. sz. a. kelt intézkedéseket léptette életbe melyek Arad sz. kir. város levéltárában jelen hirdetmény száma alatt elhelyezve az érdekeltek által a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Arad sz. kir. város tanácsának 1892. évi augusztus hó 6-án tartott üléséből.

A városi tanács.

36613 | II. szám.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az Érsekújvár állomáson létesítendő áru-raktár, két gabonaszin és egy marharakodó előállításához szükséges ács, lakatos, bádgos és mázoló munkák biztosítására nyilvános verseny-tárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munkák végrehajtását szabályozó részletes feltételek az alulírott üzletvezetőség pályafentartási osztályának hivatalos helyiségében (Teréz-körut 62 sz. I. emelet) a rendes hivatalos órák alatt — esetleg az érsekújvári vagy a pozsonyi osztálymérnökségnél — megszerezhetők s. ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényesen kiállított és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbbben f. évi szeptember hó 2-án déli 12 óráig nyújtandók be általános osztályunk vezetőjénél (Teréz-körut 62 sz. I. emelet 6. ajtószám) ezen cím alatt: „Ajánlat az Érsekújvári állomáson létesítendő áru-raktár, gabonaszin és marharakodó létesítése körüli munkák elvállalására.

Bánatpénz fejében legkésőbbben f. évi szeptember hó 1-én 12 óráig 1000 frt (egy ezer forint) készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a dunabalparti üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál (Teréz-körut 62 sz.) lefizetendő. Az értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerinti és névértékét meg nem haladó értékben fogadtatnak el. A letett bánatpénzről kiállított letéti jegy vagy bármilyen egyéb érték az ajánlathoz nem csatolandó. Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fentartjuk.

Budapest, 1892. augusztus hó.

Az üzletvezetőség.

106405 | 1892. szám.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Oszt-rák-magyar vasuti kötelék.)

(Gabonaforgalom.)

Díjszabás III. rész, 2. füzet és a IV. rész I. füzetének I. pótléka.

F. é. szeptember hó 1-én életbelépnek:

1. A III. rész 2. díjszabási füzet az 1-ső külön díjszabásba tartozó áruknak közvetlen szállítására, egyrészt magyarországi állomások, másrészt a Ferdinánd császár északi, a kassaoderbergi vasut (oszt-rák vonalának) a morva-sziléziai központi vasut, a cs. kir. oszt-rák államvasutak (Ebersdorf, Würbenthal, Kriegsdorf, Römerstadt vonalainak) és a szab. oszt-rák-magyar államvasutársaság (Ansterlitz, Ungvár, Brod és Olmütz (kiz) Maglitz vonalainak) állomásai között.

Ezen díjszabás által hatályon kívül helyezettnek.

a) az oszt-rák-magyar vasuti kötelék díjszabás III. részének 1886. évi szeptember hó 1-től érvényes 4. füzetét I.—IV. pótlékaival együtt.

b) az ezen díjszabási füzethez tarozó 1891. évi szeptember hó 1-től érvényes rovatolási díjtételek.

2) Az oszt-rák-magyar vasuti kötelék díjszabás III. részének f. é. augusztus 1-től érvényes 1. díjszabási füzetének I. pótléka melynek tartalmát közvetlen díjtételek egyrészt a magyar királyi államvasutaknak különböző díjszabásba ujonnan levont állomásai másrészt különböző oszt-rák állomások közti forgalomra, továbbá változtatások kiegészítések és helyesbítések képezik.

Példányok a jövő héten a köteléki vasutak igazgatóságainál lesznek kaphatók.

Budapest, 1892. augusztus hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a köteléki vasutak nevében is.

10303. klr.

Hirdetmény.

Deutsch Gyula és Lusztig Andor aradi lakosok a Sarkad külváros új-terem utca 11 sz. a. levő keményítő és csiriz gyára telepengedély iránt folyamodván az 1884. XVII. t. cz. 27 §-a értelmében a helyszini tárgyalás f. évi augusztus hó 27-én d. u. 5 órájára kitűzetik, a melyre az érdekeltek ez uton is meghívattak azzal, hogy a telep helyszini és tervrajza a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál f. évi augusztus hó 26-áig mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek írásban ugyanott, előszóval pedig a helyszini tárgyalás alkalmával megtekinthetők, mert ha ilyenek nem emelnek és ha köztekintetek gátlólag fel nem merülnek, a telepengedély a mondott törvény 30. §-a rendelkezése szerint ki fog adatni.

Kelt Aradon 1892. évi augusztus hó 23-án a városi kapitányi hivatala, mint I-ső fokú iparhatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

9953 | 892.

Hirdetmény.

Arad szab. klr. város kapitányi hivatala részéről a nagymélt. m. kir. belügyminisztérium 54141 | 892. sz. a. kelt rendelete alapján közhírré tétetik, hogy himlőnyirk termelésre használt borjú husa közfogyasztásra bocsájtható ugyan, de miután nem bír oly tápláló erővel, mint az egészséges borjú husa, azért az áruhelyen hol ily borjúhus árultatik: „Oltott borjúhus” felirattal megjelölendő és olcsóbb árban mérendő ki.

Arad, 1892. augusztus 13-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

107662. szám.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ó nagyméltóságának folyó évi augusztus hó 5-én 50418. sz. a. kelt magas engedélye alapján, a f. évi gabonakivitel idejére további intézkedésig, az összes befuvarozott gabona- és lisztküldemények közül a Piuméba, Svájczba és Bajorországba rendelteteket első sorban, a más külföldi állomásokra rendelteteket pedig második sorban, soron kívül fogjuk elszállítani.

Budapest, 1892. évi aug. hó 10-én.

Az igazgatóság.

Hazánk kedvelt és rendkívül szénsavdus

Szántói savanyu vize

kapható a kutkezelőség által megszabott igen előnyös árakon az aradi raktárban

Flamm Lipót szállítónál,

valamint az összes fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

!! Kérjünk csak Szántói fröcsöt !!

424 23-35

103791 | 92. sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a szombathelyi műhelyében szükségelt 1 drb 100 indicált lóerejű gőzgép, 2 drb 120 m² fűtőfelülettel bíró és Donneley-féle tüzelési rendszerrel ellátott csöves kazán, 1 drb 5000 liter köbtartalmu előmelegítő, egy drb 3500-4000 liter óránkénti teljesítményre szerkesztett Worthington-féle gőztápszivattyú a gőzgép és kazánokhoz szükséges gőz és tápvezetékek, a két részből álló és összesen 157 m. hosszú transzmisszióhoz szükséges alkatrészek szállítása, a helyszínen való felszerelése és üzemképes állapotba való helyezése, valamint a gőzgép, előmelegítő, szivattyú alapozási és a kazánok befalazási munkáinak létesítése iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlattételre szükséges műszaki leírások, az általános feltételek, az ajánlati minta, valamint a szállítandó gép felszereléseket általános elrendezését előtűntető vázlatrajz ezen hirdetés megjelenésének napjától kezdve az ajánlatok benyújtására alább kitűzött napig, naponta a hivatalos órák alatt a magyar kir. államvasutak gépszerkesztési szakosztályánál (Andrássy-ut 75. sz. III. emelet) betekintheők, illetőleg ajánlatot tenni szándékozók által a magy. kir. államvasutak nyomtatványtáránál beszerezhetők vagy kívánatra az ezekért járó díj (85 kr.) előzetes beküldése mellett posta útján megküldetnek. Az ajánlatok lepecsételve ikenként 50 kros bélyeggel, valamint „Ajánlat a 103791 | 92. számhoz” felirással ellátva, legkésőbb f. é. szeptember hó 15-ig déli 12 óráig a m. kir. államvasutak gépszerkesztési szakosztályánál benyújtandók. Az ajánlatok a műszaki leírásban foglalt összes gépekre és alkatrészekre, vagy pedig azok csak egyes csoportjaira vonatkozhatnak. — Ajánlattételre a rendelkezésre bocsátandó ajánlati minta használandó. Az ajánlatban kiteendők:

1. A m. kir. államvasutak Szombathely állomására vám és bérmentve szállítandó, szombathelyi műhelyben felszerelendő és üzemképes állapotban átadandó gépek és alkatrészek darabonkénti, illetőleg 100 kilogrammkénti egységeiért. ért. forintokban. — Megjegyeztetik, hogy sem a szereléshez szükséges szerszámoknak Budapestről, vagy a m. kir. államvasutak más állomásairól a rendeltetési helyig való elszállítására szállítási díjkezelvényt sem pedig a szereléshez kiküldendő munkások, műszaki egyének és művezetők részére szabad utazás nem fog engedélyeztetni. A szereléshez szükséges segédeszközök u. m. állványok, deszkák, kötelek, emelők stb. valamint a nehéz tárgyak emelésére szükséges napszamosok, szállítóknak a m. á. v. igazgatósága által díjtalanul fognak rendelkezésre bocsátatni.

2) A megrendelés kézbesítési napjától számított legközelebb szállítási határidő, mely alatt szállító az ajánlott gépeket és alkatrészeket szállítani, a helyszínen felszerelni és üzemképes állapotban átadni szándékozik. Figyelemztetjük az ajánlattevőket, hogy a szállítási véghatáridőnek megállapításánál tekintettel legyenek azon időre is, mely a tárgyaknak Szombathelyre való szállítására szükséges, mert az ez által esetleg beálló határidő túllépése, késedelemnek fognak tekintetni.

A magy. kir. államvasutak által elfogadott szállítási határidőnek be nem tartásáért szállító által a következő pénzbírság lesz fizetendő. A

gőzgép után naponta 10 frt. egy kazán után 15 frt., a gőztápszivattyú után 2 frt. az előmelegítő 1 frt., a gőz és tápcsövek 5 frt., a transzmissió 15 frt.

Azon esetben, ha egy szállító több tárgy szállításával lesz megbízva, a bírság külön-külön minden tárgy után lesz fizetendő.

3) A súly szerint fizetendő alkatrészek pontos súlyai. Az ajánlattevők által ajánlott és a magy. kir. államvasutak igazgatósága által elfogadott súlyokra nézve, úgy fel mint lefelé csak 5 % eltérés fog engedélyeztetni. Ezen megengedett határok között a kifizetés alapjául a tényleges súly vétetik számításba.

Öt % -nál nagyobb eltérés esetén (ugy fel mint lefelé) az illető tárgyak átvétele megtagadható. Ha azonban a magy. kir. államvasutak igazgatósága azok átvételét elhatározná, akkor az öt % -nál nagyobb súlytöbblet nem fizetetik, az 5 % -nál kisebb súlyllyal szállított alkatrészeknél pedig a fizetés alapjául a tényleges súly vétetik számításba. A darabonként fizetendő tárgyak súlyai az ajánlatban szintén kiteendők.

Megjegyezzük, hogy az ajánlatokban kitüntetett súlyoktól 5 % -nál nagyobb eltérések, úgy fel mint lefelé szállító által igazolandók, illetőleg kimutatandók azon okok a melyeknél fogva az eltérések beállottak. Ezen okok alapján a tárgyak átvétele visszautasítása iránt a m. á. v. igazgatóságának egyoldalú megítélése szerint káros befolyással lehet, jogában áll a m. á. v. igazgatóságának a gép átvételét megtagadni, Midőn azonban ezen súlykevesebbet a gép szilárdságára a m. á. v. igazgatóságának egyoldalú megítélése szerint káros befolyással nem bír, és a gép átvétetik a m. á. v. igazgatósága az 5 % -nál nagyobb súlyhiányának megfelelő értékét a szállító érdemösszegéből levonni jogosítva van. A levonás azon nyers anyag egységei alapján fog megállapíttatni, mely anyagból a gép tulajdono része áll.

4) Ajánlattevők ajánlataikban kinyilatkoztatni tartoznak, hogy az ajánlott gőzgép indicált lóerőnként és óránként hány kgr. gőzt fogyaszt, továbbá a gőz kazánokon fűtőfelületenként rendes, nem megerőltetett üzem mellett 4-5 szerez elpárologtatási képességgel bíró akna szénrel való tüzeléssel hány kgr. gőzt termel, végre pedig, hogy az ajánlott teljesítményekért szavatosságot vállalnak.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy ha a megajjtendő próbák az ajánlott teljesítményeket nem igazolják, a meg nem felelő gépek beszerzése értékét a meg nem felelő mérvéhez képest leszálítassa.

5) Az ajánlatokhoz csatolandók az ajánlott gépek, kazánok és egyéb alkatrészek oly részletesen méretezett rajzai, hogy azokból az egyes szerkezetek pontosan megíthetők legyenek. Az ajánlatokkal betérjlesztett ajánlati rajzok, ajánlat tevőknek vissza nem fognak adatni. A szállításokkal a gőzgép, a gőzkazánok az előmelegítő és transzmissió összes részlet rajzai is másolatban lesznek a magy. kir. államvasutak igazgatóságának átadandók. Bánatpénz fejében az ajánlott összegek 5 százaléka vagy készpénzben vagy pedig állami letétekre alkalmas érték papirokban az ajánlatok fent jelzett benyújtási határideje előtti napon déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő. A szállítás oda itélése után, az oda itélés napjától számított négy héten belül a figyelembe nem vett ajánlattevők bánatpénze vissza adatik, a szállítással megbízott ajánlattevők bánatpénze pedig

Nyomtatott az „Aradi nyomtatársaság” könyvnyomdájában

a szállítandó tárgyak ajánlati értékének 5 százaléka szállítatik le, a felesleg pedig szintén visszaadatik. A gőzgép a gőzkazánok és a többi alkatrészek a magy. kir. államvasutak szombathelyi műhelyébe való beérkezés, felszerelés és üzemképes állapotba való helyezés és az előírt teljesítményre s a helyes működésre nézve jó eredménnyel a m. kir. államvasutak költségére megtartott kipróbáltatás után azonnal ideiglenesen fognak átvétetni, és az azokután kijáró kereseti összeg az ideiglenes átvétel napjától számított négy héten belül a m. kir. államvasutak főpénztáránál fog kifizettetni. A kifizetendő kereseti összegekből egy pro mille a magy. kir. államvasutak nyugdíjra nem jogosított alkalmazottjai külön segély alapja javára a magy. kir. államvasutak főpénztáránál le fog vonatni és visszatartatni. Szállító a szállított gépek, kazánok és egyéb alkatrészek szerkezetének helyeségeért és teljesen megbízható működéséért a kifogástalan kivitelezést, valamint a felhasznált anyagok jó minőségeért az ideiglenes átvételtől számított egy évi jótállást tartozik elvállalni.

Ezen jótállási kötelezettség biztosítása a leteett bánatpénz a kereseti összeg folyósítása alkalmával annak 10 százaléka egészítendő ki. A biztosítéki összeg a jótállás letelte után négy héten belül fog visszafizettetni, mindenkor anynyiban, a mennyiben szállító a jótállási kötelezettség alól feloldottnak lesz tekinthető. Szállító beleegyezni tartozik, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága a megrendelt pépek és alkatrészek gyártását, szállító gyárában saját közzei által ellenőriztethesse.

Per esetére aláveti magát ajánlattevő a budapesti VI. ker. kir. járásbíróság illetékességének. Az ügylettel járó bélyegilleték költségeket az illető viseli; az illeték az 1881. évi 26. t.-cz. 10. §-ában meghatározott módon rovatik le. A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának azon jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlati árakra, a szállítással ajánlattevőket, az általuk ajánlott összes tárgyakra, vagy csak azok egy részére bizhassa meg, vagy ajánlatot nem tett más czegeket megbizhasson, végre pedig a szállítástól egészen eltekinthessen.

Az előírt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőre érkeztek be vagy távirati uton, vagy előszóval tétettek, végre pedig olyanok, a melyekhez az előírt bánatpénz be nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1892. évi július hó.

Az igazgatóság.

648-892. gazd. sz.

3-3

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a szegények háza felépítésével kapcsolatos munkáknak külön-külön való elvállalása iránt f. évi szeptember hó 5-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár:

1. a kőműves munkára nézve	16707 frt 17 kr.
2. az ácsmunkára nézve	3574 frt 63 kr.
3. az asztalos munkára nézve	3168 frt 12 kr.
4. a kőfaragó munkára nézve	556 frt 20 kr.
5. a lakatos munkára nézve	2053 frt 22 kr.
6. a cement munkára nézve	777 frt 56 kr.
7. a bádógos munkára nézve	633 frt 44 kr.
8. a mázoló munkára nézve	339 frt 10 kr.
9. az üveges munkára nézve	345 frt 93 kr.
10. vaskemenczék szállítására nézve	580 frt — kr.

Bánompénztől leteadód a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek, a költségvetés és tervek a gazdasági tanácsnok urnál és Jiraszek Lajos műépítész urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1892. évi augusztus hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lőcs Rezső
aljegyző.

